

Z Á P A D O Č E Š K Á U N I V E R Z I T A V P L Z N I
F a k u l t a f i l o z o f i c k á
K a t e d r a g e r m a n i s t i k y a s l a v i s t i k y

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Bc. Michal Velkoborský
Název práce: To je epesní! Bairisch-oberdeutsches Lehngut im heutigen städtischen Alltagtschechisch am Beispiel von Pilsen und Brünn.

Oponoval: Ph.D. doc. Dr. Winfried Baumann

1. CÍL PRÁCE:

Tématem této práce je překračování hranic v oblasti jazyka: němčina migruje na východ a přichází s migranty z Německa (např. z Bavorska) již od středověku. Tam německá (bavorská) slova překračují jazykovou hranici a pronikají tak do češtiny. V ní je tento pozůstatek přítomen dodnes, i když přizpůsobený slovanskému jazyku. Z předchozích studií, jejichž autory jsou spolupracovníci plzeňského oboru Bavorská studia Dr. Boris Blahak a Bc. Christoph Mauerer, také vzešel výzkum zde prezentovaných výsledků. Vedle brněnské hovorové češtiny jsou akcentovány především německé jazykové stopy v Plzni a okolí. Jako podklad slouží Plzeňsko-český slovník Jana Hajsmana (2022).

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Autor výzkumu se věnoval zásadnímu tématu: uvědomění si, že jazyk se pohybuje, a může se tak objevit v jazyce jiném. Jakmile do něj pronikne, nelze jej oddělit od jeho dalšího užívání, ale zároveň se ubírá zcela novým směrem: k novým mluvčím místního původu, tedy ke starousedlíkům. Potomci těchto dřívějších generací jsou dodnes spjatí s němčinou, s jejími variantami vzniklými v průběhu času: Jednotlivá slova a krátké věty slouží ke komunikaci mezi českými mluvčími i v současnosti.

Důkazem toho je praktická část práce, jejíž obsah nabízí vyhodnocení ankety prováděné mezi Čechy (a Němci) a týká se dnešního plzeňského hovorového jazyka a výskytu bavorsko-hornoněmeckých přejatých slov v něm. V této rozsáhlé kapitole se diskuse zaměřuje na konfrontaci dotazovaných s otázkou, zda je pro ně ten či onen výraz ještě běžný. Kdo tedy po návštěvě budovy filozofické fakulty, kde probíhá výuka plzeňského oboru Bavorská studia, vychází na ulici, může se prakticky na každou stranu vydat po stopách stále existujících česko-německo-bavorsko-jihoněmeckých vztahů, které reprezentuje například již třicet let trvajícím partnerství Plzeň-Regensburg.

Velkým kladem podrobné prezentace tématu Michalem Velkoborským je, že autor oblast česko-německého sousedství uchopil z hlediska jazykového, přičemž vychází z výskytu němčiny v běžné konverzaci (hovorový jazyk). Pomocí 29 otázek bylo možné oslovit skupinu 500 lidí a získat tak informace o rozšíření jednotlivých slov, jejichž skutečný původ často není ihned rozpoznatelný a lze ho pravděpodobně jen odhadnout.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Součástí práce je teoretická část týkající se jazykových variet a germanismů. V druhé části jsou prezentovány výsledky průzkumu - zde je třeba si povšimnout metodiky, která byla k dosažení výsledků použita, a ocenit ji.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Autor chtěl ukázat, jakým způsobem k jednotlivým výsledkům výzkumu dospěl. Očekávání byla naplněna.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

V diskusi by se autor mohl věnovat 'příchodu' německých slov do češtiny po roce 1990. Mohlo k tomu docházet díky pendlerům, např. lékařům zaměstnaným ve východním Bavorsku a žijícím třeba v Tachově, Domažlicích nebo Klatovech či na dalších místech.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA výborně

Datum: 15. května 2023

Podpis: